

СТАНОВИЩЕ

от проф. дсн СИЙКА ДИМИТРОВА СТОЯНОВА
за материалите по конкурса представени от доц. дн АНА СТОИЛОВА
САЛДЖИЕВА от 'Институт по полски култури' – гр. Чирпан за
получаване на научно звание "ПРОФЕСОР"

Конкурсът за ПРОФЕСОР по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” (шифър 04.01.05) за нуждите на 'Институт по полски култури' – гр. Чирпан е обявен в „Държавен вестник” бр.97 от 8.11.2013г ноември 2013г. Със заповед №НП-07-02/09.01.2014г. на Председателя на ССА е назначено научно жури, което да проведе процедурата по конкурса. Явил се е един кандидат: доц. дн Ана Стоилова Салджиева.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Доц. д-р Ана Стоилова Салджиева завършва ВСИ – Пловдив (сега Аграрен университет) през 1973г. Защишава образователна и научна степен „доктор” през 1987г. с дисертация на тема: „Генетични изследвания при хибридизация на видовете *Gossypium hirsutum* L. X *Gossypium barbadense* L.”. През 1991г след конкурс се хабилитира в Институт по полски култури – Чирпан, в който работи до сега като 'доцент'. През 2012г защитава дисертация на тема: "Селекция на сортове памук и генплазма с подобро качество на влакното", с което и се присъжда научната степен „доктор на науките”

2. Структура и групиране на материалите по конкурса

На настоящия конкурс доц.дн Стоилова се явява с обща научна продукция от 184 публикации, които се разпределят съответно: 1 монография, 24 публикации в международни списания, 27 – в сборници от международни форуми, 70 – в български научни списания, 56 – в научни трудове и сборници, 3 доклада депозирани в ЦИНТИ, 1 съавторство в книга както и 2 автореферата към защитените дисертации. Във връзка с предходните академични процедури

научните трудове се разпределят: 1 автореферат и 3 публикации свързани с дисертацията за придобиване на научната степен „доктор“, 22 публикации за присъждане на научното звание „доцент“, 1 автореферат и 51 публикации свързани с дисертацията за придобиване на научната степен „доктор на науките“.

На обявения конкурс за „професор“ доц.дн Стоилова се явява с 82 публикации. Допълнително кандидатът е представил 22 публикации, които не са включвани както в предишните процедури, така и по настоящия конкурс. Тя е автор и на 28 научно-популярни статии, с които популяризира научните постижения в областта на памукопроизводството.

Към материалите по конкурса са представени още справки за: ръководител на 8 научни проекта и участие в 7, създадени 10 сорта памук, учебно-образователна дейност като хоноруван преподавател към „Тракийски Университе“ и като лектор за обучение на специалисти и фермери, както и други доказателствени материали за научно-приложна дейност.

3. Анализ и оценка на научната продукция

На оценка по конкурса подлежат 80 публикации, които се разпределят в следните групи: 8 публикации в международни списания, 35 публикации в български списания, 13 – в сборници от чуждестранни научни форуми и 24 – в сборници от научни форуми в страната ни. В 19 от публикациите е самостоятелен автор, в 32 е първи автор и в останалите 29 втори и последващ автор. Така направеният анализ потвърждава безспорния авторски принос на кандидата в представената научна продукция. Отзивите от публикационната дейност са общо 72 цитирания, от които 37 са от чуждестранни автори.

Представените материали обхващат научни изследвания в няколко основни направления:

1. Наследяване, хетерозис и комбинативна способност при междувидово и вътревидово кръстосване при памука;
2. Селекция на форми памук с естествено оцветено влакно;
3. Изследвания върху хетерозиса при памука на мъжкостерилна основа;
4. Оценка на наличните генетични ресурси при памука;
5. Генетично и селекционно проучване на получените нови форми;
6. Стопанска и биологична оценка на новите сортове памук;
7. Изпитване на български сортове памук при условията на Североизточна Гърция
8. Изпитване на чужди сортове памук и интродукция
9. Подобряване посевните качества на памуковите семена чрез енергийно стимулиране
10. Усъвършенстване на някои технологични звена в агротехниката на новите качествени сортове памук

Научните и научно-приложните приноси са посочени от кандидата и аз ги приемам така, както са формулирани. По-съществените научни приноси, които представят нови данни и факти се отнасят до:

- Установени са различия в наследяването на елементите на продуктивността при междувидови хибриди на *G. hirsutum L.* × *G. barbadense L.*

- Подробно е изследвана хибридната изменчивост в F_2 при реципрочните кръстоски *G. hirsutum L.* × *G. barbadense L.* и са установени: броя на ефективните фактори, по които се различават родителските сортове при експресията на всеки изследван признак; характера и степента на взаимодействие на гените в зависимост от генотипа на родителските форми и условията на средата; коефициентите на наследяемост в широк и тесен смисъл и възможностите за ефективен отбор; степента на трансгресивната

изменчивост; реалната вероятност за масов отбор на генотипове по фенотип; възможностите за водене на ефективен отбор по всеки признак.

- Установен е начинът на унаследяване на естествено оцветеното влакно, както и характера на наследяване на стопански ценните признаци при кръстосване на бял с цветен памук.

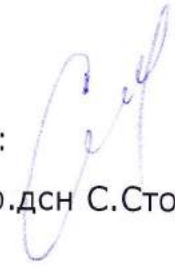
- Установено е, че българските сортове памук по дължина и рандеман на влакното са генетично отдалечени от много други групи образци с различен еко-географски произход.

4. Заключение

Посоченото до тук като научна продукция и научна дейност ми дава основание високо да оценя кандидата по настоящия конкурс. Цялостната ми оценка е много добра и това е моето основание да препоръчам на Научното жури да даде положителна оценка и да присъди на ДОЦ. ДН АНА СТОИЛОВА САЛДЖИЕВА академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ по специалността: „Селекция и семепроизводство на културните растения“ , шифър 04.01.05.

11.02.2014 г.
ИРГР, гр. Садово

Автор на становището:

/проф.дсн С.Стоянова/